

Nove vrste i nomenklaturne preinake u popisu flore Hrvatske – 9

SANDRO BOGDANOVIC*

Sveučilište u Zagrebu, Agronomski fakultet, Zavod za poljoprivrednu botaniku, Svetošimunska cesta 25, 10000 Zagreb, Hrvatska

*Autor za dopisivanje / corresponding author: sbogdanovic@agr.hr

Tip članka / article type: kratko priopćenje / short communication

Povijest članka / article history: primljeno / received: 29. 12. 2025., prihvaćeno / accepted: 30. 12. 2025.

URL: <https://doi.org/10.46232/glashbod.13.2.5>

Bogdanović, S. (2025): Nove vrste i nomenklaturne preinake u popisu flore Hrvatske – 9. Glas. Hrvat. bot. druš. 13(2): 210-218.

Sažetak

Baza podataka Flora Croatica ažurirana je s ukupno 58 novih biljnih svojti koje se prvi put bilježe za Hrvatsku, od kojih je 17 novoopisanih vrsta za znanost iz *Ranunculus auricomus* kompleksa. Rod *Carex* nomenklaturno je revidiran u cijelosti te je dodano ukupno 28 svojti, od kojih su 21 hibridi. Od ostalih nomenklaturnih preinaka, svi predstavnici porodice *Crassulaceae* su nomenklaturno i bez iznimke usklađeni s bazom POWO. Osim toga, provedeno je cjelovito i temeljito usklađivanje naziva svih porodica u bazi podataka Flora Croatica s trenutno važećim nazivima biljnih porodica iz baze POWO koji se temelje na APG klasifikaciji. Dvije vrste (*Carex myosuroides* i *Carduus chrysacanthus*) su uklonjene s nacionalnog popisa flore.

Ključne riječi: baza podataka Flora Croatica, flora, nomenklatura, nove vrste, taksonomija

Bogdanović, S. (2025): New species and nomenclatural changes in the checklist of the Croatian flora – 9. Glas. Hrvat. bot. druš. 13(2): 210-218.

Abstract

The Flora Croatica database has been updated with a total of 58 new plant taxa recorded for the first time for Croatia, of which 17 are newly described species for science from the *Ranunculus auricomus* complex. The genus *Carex* has been revised nomenclaturally, and a total of 28 taxa have been added, of which 21 are hybrids. Of the other nomenclatural changes, all representatives of the *Crassulaceae* family have been nomenclaturally and without exception harmonized with the POWO database. In addition, a complete and thorough harmonization of the names of all plant families in the Flora Croatica Database with the currently valid names of families from the POWO database, which are based on the APG classification, has been carried out. Two species (*Carex myosuroides* and *Carduus chrysacanthus*) have been excluded from the national flora list.

Keywords: flora, Flora Croatica Database, new species, nomenclature, taxonomy

U bazu podataka Flora Croatica (Nikolić i sur. 2025) dodano je ukupno 58 novih biljnih svojti koje se prvi put bilježe za Hrvatsku, od kojih je 17 novoopisanih vrsta za znanost. Provedene su i dvije nomenklature preinake te usklađivanje svih naziva porodica prema bazi POWO (2025), a dvije vrste su uklonjene s nacionalnog popisa flore.

Novododane svojte

***Allium polyanthum* Schult. et Schult. f.**

Mjesto prvog objavljivanja: Syst. Veg. ed. 15bis. 7: 1016 (1830)

Sinonimi: *Allium ampeloprasum* ssp. *polyanthum* (Schult. et Schult.f.) O.Bolòs, Vigo, Masalles et Ninot, Fl. Man. Països Catalans: 1213 (1990); *A. porrum* ssp. *polyanthum* (Schult. et Schult.f.) Jauzein et J.-M.Tison, Lejeunia, n.s., 178: 12 (2005); *A. rotundum* var. *polyanthum* (Schult. et Schult.f.) Asch. et Graebn., Syn. Mitteleur. Fl. 3: 102 (1905); *A. melitense* (Sommier et Caruana ex Borg) Cif. et Giacom., Nomenclator Fl. Ital. 1: 99 (1950); *A. multiflorum* DC., Fl. Franç., éd. 3. 6: 316 (1815).

Nalazišta u Hrvatskoj: Od Istre do Konavala, duž obale i na otocima.

Ova vrsta luka pripada *Allium ampeloprasum* kompleksu te je u prošlosti zasigurno bila previđena na terenu i zamijenjena s morfološki dvjema sličnim vrstama *A. ampeloprasum* L. i *A. commutatum* Guss. Od te dvije vrste *A. polyanthum* se razlikuje u tome što ima prašnike unutar perigona ili jako malo (do 1 mm) vire iz njega, cvjetovi su sivkasti, bjelkasto-ružičasti, unutrašnji listovi ocvijeća su goli i bez papila, ili s nekoliko papila, listovi su na rubu glatki (papile odsutne) ili s vrlo rijetkim izlizanim plosnatim papilama, dok druge dvije vrste imaju prašnike koji vire iz perigona od 2 mm ili više, cvjetovi su ružičasto-ljubičati, unutrašnji listovi ocvijeća gusto žljezdasti i točkasti, a rubovi listova hrpavi s trajnim papilama (Mifsud i Mifsud 2018).

***Anthyllis dalmatica* F. Conti et Stinica**

Mjesto prvog objavljivanja: Syst. Bot. 48: 441 (2023)

Nalazišta u Hrvatskoj: Planine Mosor i Dinara.

Ova stenoendemična vrsta pripada *Anthyllis vulneraria* kompleksu i opisana je nedavno s planine Mosor (Conti i Stinica 2023) za koju se smatralo da joj je to jedini poznati lokalitet. Međutim, recentnim istraživanjima vrsta je pronađena i na planini Dinari (Šegota i sur. 2025) na temelju čega je dodana u bazu podataka Flora Croatica.

***Buglossoides incrassata* (Guss.) I. M. Johnst. ssp. *splitgerberi* (Guss.) E. Zippel et Selvi**

Mjesto prvog objavljivanja: Taxon 58: 624 (2009)

Sinonimi: *Buglossoides arvensis* (L.) I. M. Johnst. ssp. *splitgerberi* (Guss.) Giardina et Raimondo, Bocconeia 20: 9 (2007); *Buglossoides splitgerberi* (Guss.) Brullo, Colloq. Phytosoc. 12: 79 (1983); *Lithospermum splitgerberi* Guss., Fl. Sicul. Syn. 1: 217 (1843).

Nalazišta u Hrvatskoj: Split, Draganički Goljak, Zrmanja, Učka

Podvrsta je dodana u FCD na temelju nekoliko starijih herbarijskih nalaza koji se citiraju za Hrvatsku u Raab-Straube i Raus (2020), a od tipične podvrste se razlikuje u tome što ima bijele cvjetove.

Rod *Carex*

U proteklih nekoliko godina provedena su taksonomska i vrlo opsežna terenska istraživanja roda *Carex* na području Hrvatske koja su uključivala i reviziju cjelokupnog herbarijskog materijala iz nekoliko zbirki (CNHM, ZA, ZAGR i ZAHO). Tom prilikom otkriveno je nekoliko novih vrsta, podvrsta i hibrida za hrvatsku floru (Bogdanović i sur. 2025, Čato i sur. 2025, Koopman i sur. 2025, 2026). Sve te nove svojte dodane su u FCD, a ovdje su samo izlistane radi jednostavnosti prikaza:

Carex aterrima Hoppe ssp. *aterrima*

Carex brevicollis DC.

Carex depressa Link ssp. *transsilvanica* (Schur) K. Richt.

Carex egorovae A. M. Molina, Acedo et Llamas

Carex nigra (L.) Reichard ssp. *juncea* (Fr.) Soó

Carex pairae F. W. Schultz

Carex secalina Willd. ex Wahlenb.

Carex × *alberti* H. Lév. [*C. acuta* × *C. cespitosa*]

Carex × *allopis* Rchb. [*C. acuta* × *C. cespitosa*]

Carex × *alsatica* Zahn [*C. demissa* × *C. flava*]

Carex × *auroniensis* L. C. Lamb. [*C. acuta* × *C. acutiformis*]

Carex × *boenninghausiana* Weihe [*C. paniculata* × *C. remota*]

Carex × *crepinii* [*C. otrubae* × *C. remota*]

Carex × *dufftii* Hausskn. [*C. digitata* × *C. ornithopoda*]

Carex × *elytroides* Fr. [*C. acuta* × *C. nigra*]

Carex × *fulva* Gooden. [*C. demissa* × *C. hostiana*]

Carex × *leutzii* Kneuck. [*C. demissa* × *C. flava*]

Carex × *oberrodensis* B. Walln. [*C. elata* × *C. randalpina*]

Carex × *oenensis* A. Neumann ex B. Walln. [*C. acuta* × *C. randalpina*]

Carex × *prolixa* Fr. [*C. acuta* × *C. elata*]

Carex × *ruedtii* Kneuck. [*C. flava* × *C. lepidocarpa*]

Carex × *strictiformis* Almq. [*C. cespitosa* × *C. elata*]

Carex × *strigosula* Chatenier [*C. strigosa* × *C. sylvatica*]

Carex × *subviridula* Fernald [*C. flava* × *C. oederi*]

Carex × *turfosa* Fr. [*C. elata* × *C. nigra*]

Carex × *villacensis* Kük. [*C. fritschii* × *C. pilulifera*]

Carex × *vratislaviensis* Figert [*C. acuta* × *C. buekii*]

Carex × *xanthocarpa* Degl. [*C. flava* × *C. hostiana*]

***Cneorum tricocon* L.**

Mjesto prvog objavljivanja: Sp. Pl.: 34 (1753)

Sinonimi: *Chamaelea tricoccos* (L.) Lam., Fl. Franç. 2: 682 (1779); *Cneorum trimerum* (Urb.) Chodat, Bull. Soc. Bot. Genève, sér. 2, 12: 23 (1920 publ. 1921); *Cubincola trimera* Urb., Ber. Deutsch. Bot. Ges. 36: 503 (1918).

Nalazišta u Hrvatskoj: Split, poluotok Marjan.

Cneorum tricocon (Rutaceae) je zapadnomediteranska vrsta koja, kao mali grm, s ovim nalazom u sastavu makije na poluotoku Marjanu u Splitu doseže svoju istočnu granicu areala. Populacija na Marjanu broji svega nekoliko vitalnih jedinki (Čato i Bogdanović 2025).

***Crassula tillaea* Lest.-Garl.**

Mjesto prvog objavljivanja: Fl. Jersey: 87 (1903)

Sinonimi: *Crassula muscosa* (L.) Roth, Enum. Pl. Phaen. Germ. 1(1): 994 (1827); *Sedum tillaei* E.H.L.Krause, Deutschl. Fl. Abbild., ed. 2. 7: 177 (1902), *Tillaea muscosa* L., Sp. Pl.: 129 (1753), *Tillaea procumbens* Dum. Cours., Bot. Cult. 5: 414 (1805); *Mesanchum connatum* Dulac, Fl. Hautes-Pyrénées: 320 (1867).

Nalazišta u Hrvatskoj: Otok Rab, Fruška lokva.

Vrstu su zapazili po prvi puta na otoku Rabu na području oko Fruške lokve u sastavu travnjačko-ruderalne vegetacije Borovečki-Voska i Topić (2024) te ja na temelju njihovih opažanja vrsta dodana u FCD.

***Gymnadenia* × *suaveolens* (Vill.) Rchb. f.**

Mjesto prvog objavljivanja: Bonplandia (Hannover) 4: 321 (1856)

Sinonimi: *Gymnadenia odoratissima* subsp. *suaveolens* (Vill.) Gand., Nov. Consp. Fl. Eur.: 463 (1910); × *Gymnigritella suaveolens* (Vill.) E. G. Camus, J. Bot. (Morot) 6: 484 (1892); *Nigritella* × *suaveolens* (Vill.) W. D. J. Koch, Syn. Fl. Germ. Helv.: 690 (1837); *Orchis* × *suaveolens* Vill., Hist. Pl. Dauphiné 2: 38 (1787).

Nalazišta u Hrvatskoj: Planina Dinara, okolica Velike Duvjakuše.

Nalazište ovog interesantnog orhidejskog hibrida između vrsta *Gymnadenia conopsea* (L.) R.Br. i *G. rhellicani* (Teppner et E.Klein) Teppner et E. Klein u sastavu planinske travnjačke vegetacije na oko 1550 m nadmorske visine na Dinari predstavlja jedino poznato u Hrvatskoj, a s obzirom da je u pitanju granično područje (hrbat na potezu Jankovo brdo – Velika Duvjakuša) ovaj hibrid je ujedno nov i u flori Bosne i Hercegovine (Bogdanović i sur. 2025).

***Ophrys apulica* (O. Danesch et E. Danesch) O. Danesch et E. Danesch**

Mjesto prvog objavljivanja: Pl. Syst. Evol. 124: 82 (1975)

Sinonimi: *Ophrys holosericea* (Burm. f.) Greuter subsp. *apulica* (O. Danesch et E. Danesch) Buttler, Willdenowia 16: 115 (1986); *Ophrys fuciflora* (F. W. Schmidt) Moench subsp. *apulica* O. Danesch et E. Danesch, Orchidee (Hamburg) 21: 20 (1969).

Nalazišta u Hrvatskoj: Dalmacija, otok Korčula.

Ovu orhideju prvi put u našoj flori bilježe za otok Korčulu Jeričević i Jeričević (2024). Vrsta je opisana iz talijanske pokrajine Apulija te je njezino pojavljivanje u flori Dalmacije sasvim očekivano kao što je i slučaj s mnogim drugim vrstama orhideja koje imaju sličnu distribuciju u Jadranu. Prema bazi POWO (2025) taksonomski status ove orhideje bi trebalo vezivati za šire rasprostranjenu vrstu *Ophrys holosericea* (Burm.f.) Greuter te bi joj trebalo dodijeliti rang podvrste (*Oph. holosericea* subsp. *apulica* (O. Danesch et E. Danesch) Buttler). U FCD-u ovaj koncept nije prihvaćen te je dodana kao samostalna vrsta.

***Ophrys passionis* Sennen ssp. *garganica* E. Nelson ex H. Baumann et R. Lorenz**

Mjesto prvog objavljivanja: J. Eur. Orch. 17: 109 (2005)

Sinonimi: *Ophrys garganica* (E. Nelson) O. et E. Danesch, Pl. Syst. Evol. 124: 94 (1975); *Ophrys sphegodes* subsp. *garganica* E. Nelson, Gestaltw. Artb. Orchid. Eur. Mittelmeerl.: 195 (1962); *Ophrys incubacea* subsp. *garganica* (O. Danesch et E. Danesch) Galesi, Cristaudo et Maugeri, J. Eur. Orch. 36: 505 (2004).

Nalazišta u Hrvatskoj: Dalmacija, otok Korčula.

Ova svojta do sada nije bila poznata u flori Hrvatske već ju Jeričević i Jeričević (2024) bilježe prvi put za floru otoka Korčule. Svojta pripada kompleksu *Oph. sphegodes*, a prema bazi POWO (2025) se

nomenklaturno tretira kao sinonim *Oph. sphegodes* subsp. *passionis* (Sennen) Sanz et Nuet. Ovaj bi se kompleks trebao u budućnosti bolje obraditi s filogenetskog aspekta kako bi se moglo pravilnije odrediti nomenklaturni odnosno taksonomski položaj ove svojte.

***Ophrys promontorii* O. Danesch et E. Danesch**

Mjesto prvog objavljivanja: Orchidee (Hamburg) 22: 258 (1971)

Nalazišta u Hrvatskoj: Poluotok Pelješac.

Vrsta *Ophrys promontorii* opisana je 1971. godine iz okolice mjesta Foggia u južnoj Italiji. Pripada kompleksu *Oph. lunulata* i do sada je bila smatrana stenoendemom Italije. Nalazište *Oph. promontorii* na poluotoku Pelješcu predstavlja prvi nalaz izvan granica Italije (Čičmir 2025a). Kako taj nalaz ujedno predstavlja i novu vrstu za floru Hrvatske, dodana je u FCD na temelju spomenutog rada. Ovdje je zanimljivo spomenuti kako baza POWO (2025) tretira *Oph. promontorii* kao sinonim od *Oph. × flavicans* Vis., što je potpuno neutemeljeno i krivo jer se ovdje zaista radi o dvije morfološki potpuno diferencirane svojte.

***Paeonia daurica* Andrews ssp. *velebitensis* D. Y. Hong**

Mjesto prvog objavljivanja: Peonies World 1: 178 (2010)

Nalazišta u Hrvatskoj: Planina Velebit: okolica Baških Oštarija i Rizvanuše te Crnopac.

Do sada su u flori Hrvatske bile poznate samo dvije vrste samoniklih božura, a to su *Paeonia mascula* (L.) Mill. i *P. officinalis* L. (Nikolić i sur. 2025). U okviru svjetske revizije božura, Hong (2010) opisuje i izdvaja endemičnu podvrstu božura (*P. daurica* ssp. *velebitensis*) iz šire okolice Karlobaga s Velebita. Vrsta *P. daurica* je uglavnom azijske rasprostranjenosti u okviru koje je poznato sedam podvrsta (Hong 2010, POWO 2025) od kojih samo *P. daurica*

ssp. *velebitensis* posjeduje dlakave lapove s vanjske strane i vrlo gusto dlakave listove s donje strane (Hong 2010). Ostale podvrste su gole ili vrlo rijetko dlakave. Ove su morfološke karakteristike jako dobro vidljive i na fotografijama koje su dostupne na iNaturalistu te je bilo moguće utvrditi detaljniju rasprostranjenost ove endemične podvrste na području Velebita.

***Ranunculus auricomus* kompleks**

U posljednje vrijeme provedena su istraživanja *Ranunculus auricomus* kompleksa na području Slovenije i Hrvatske (Dunkel i sur. 2018, Dunkel 2019, 2024) koja se isključivo temelje na klasičnoj morfologiji i citologiji. Navedeni *R. auricomus* kompleks posjeduje više od 850 vrsta na cjelokupnom području Europe, a same svojte tog kompleksa pripadaju skupinama koje je teško razlikovati i morfološki i genetski te su poznate kao taksonomski vrlo složene skupine (Dunkel 2024). Razlozi tome su složeni evolucijski procesi koji pretežno obuhvaćaju hibridizaciju, aloploidiju, apomiksiju i evoluciju nakon nastanka (Karbstein i sur. 2022, Hodač i sur. 2023). U kompleksu *R. auricomus* čak je i shvaćanje morfologije i determinacije teško zbog razvojnog ciklusa bazalnih listova koji se koriste u determinaciji vrsta. Svi ciklusi bazalnih listova gotovo nikada nisu prisutni na jednoj biljci, stoga je potrebno pažljivije uzorkovanje koje obično zahtijeva nekoliko biljaka i to se prema Hörandl i Gutermann (1995) i Dunkel (2024) ne smije pogrešno protumačiti kao morfološka varijabilnost listova. Istraživanje ovog kompleksa na području Hrvatske provode Dunkel i sur. (2018) i Dunkel (2024) koji opisuju ukupno 18 novih vrsta za znanost od kojih su dvije diploidne (*R. mutilicensis* Dunkel i *R. slavonianus* Dunkel), a sve ostale su tetraploidne (*R. albimonasterius* Dunkel, *R. baranjanus* Dunkel, *R. croatica* Dunkel, *R. divisior* Dunkel, *R. dobranus* Dunkel, *R. dravus* Dunkel, *R. gradiscanus* Dunkel, *R. istriacoides* Dunkel, *R. marinianaënsis* Dunkel, *R. plitvicensis* Dunkel, *R. posavinanus* Dunkel, *R. rondocroatius* Dunkel, *R. schlosseri* Dunkel, *R.*

slavopontinus Dunkel, *R. turopoljensis* Dunkel i *R. velebiticus* Dunkel). Sve navedene vrste su dodane u FCD, ali s oznakom taksonomske dvojbenosti (osim *R. velebiticus* jer se radi o *nom. illeg.* s obzirom na to da već postoji takvo validno ime *R. velebiticus* (Degen) Trinajstić i ne smije se koristiti, već se mora dati potpuno novo ime, što je i sam autor uradio, ali samo na dodatnoj herbarijskoj etiketi kao *R. velebiticola* i kao takvo, ovo novo ime predstavlja *nom. nudum*) dok se ne provedu filogenomska istraživanja koja su potrebna na ovakvim kompleksima složenih skupina jer je dokazano, i to upravo na *R. auricomus* kompleksu, kako samo klasična morfologija u opisivanju nije prikladna i dovoljna u definiranju vrsta, već su potrebni integrativni i složeniji pristupi poput kombinirane geometrijske morfometrije i genomike (Karbstein i sur. 2020, 2022, Hodač i sur. 2023). Tako Karbstein i sur. (2020) uz pomoć kombiniranih filogenomskih metoda RADseq i jezgrinih gena zajedno s geometrijskom morfometrijom dokazuju jasno postojanje i izdvajanje ilirske linije koju pripisuju vrsti *R. notabilis* s.l. (incl. *R. austroslovenicus* Dunkel, *R. calapius* Dunkel, *R. mediocompositus* Dunkel, *R. peracris* Dunkel i *R. subcarniolicus* Dunkel) unutar koje sinonimiziraju svih pet novoopisanih Dunkelovih mikro-vrsta iz 2018. godine. Iz ovog je razloga u FCD stavljen status dvojbenosti za sve novoopisane vrste s područja Hrvatske.

***Rosa multiflora* Thunb.**

Mjesto prvog objavljivanja: Syst. Veg., ed. 14.: 474 (1784)

Sinonimi: *Rosa polyanthos* Rössig, Oekon.-Bot. Beschr. Rosen 1: 68 (1799).

Nalazišta u Hrvatskoj: Zagreb i Ivanja Reka.

Vrsta *Rosa multiflora* je nativna za područje istočne Azije (Kina, Himalaja, Japan i Koreja), dok je u ostalim krajevima svijeta poznata kao naturalizirana više-manje invazivna vrsta (POWO 2025). U

Hrvatskoj je prvi put zabilježena kao adventivna za grad Zagreb na temelju herbarijskih primjeraka iz 2014. god. koji potječu iz Maksimira, tj. Agronomskog fakulteta (ZAGR 38457, ZAGR 38458) te s područja Savice (Hruševan i sur. 2021). Vrsta se izgleda dobro prilagodila i naturalizirala jer se uspješno širi i razmnožava, a u međuvremenu je pronađena još na nekoliko mjesta u podsljemenskoj zoni, Jarunu te Ivanjoj Reci (Nikolić i sur. 2025).

***Veronica austriaca* L. ssp. *dentata* (F. W. Schmidt) Watzl**

Mjesto prvog objavljivanja: Abh. K. K. Zool.-Bot. Ges. Wien 5(5): 53 (1910)

Sinonimi: *Veronica austriaca* var. *dentata* (F. W. Schmidt) W.D.J.Koch, Syn. Fl. Germ. Helv.: 526 (1837); *V. dentata* F. W. Schmidt, Fl. Boëm. 1: 20 (1793); *V. schmidtii* Roem. et Schult., Syst. Veg., ed. 15bis. 1: 115 (1817); *V. teucrium* var. *dentata* (F. W. Schmidt) Regel, Bull. Soc. Imp. Naturalistes Moscou 41(I): 103 (1868); *V. teucrium* subsp. *dentata* (F. W. Schmidt) Čelak., Prodr. Fl. Böhmen: 327 (1871); *Veronicastrum dentatum* (F.W.Schmidt) Opiz, Seznam: 102 (1852); *V. paniculata* Willd., Sp. Pl., ed. 4. 1: 71 (1797); *V. teucrium* subsp. *dentata* P. Fourn., Quatre Fl. France: 775 (1937).

Nalazišta u Hrvatskoj: Planina Dinara, šira okolica Velike Duvjakuše (Grgina staza, uspon na Troglav i Jankovo brdo – Torlakova glava).

U okviru vrste *Veronica austriaca* osim tipične podvrste i podvrste *V. austriaca* ssp. *jacquinii* ovo je ujedno i nova, treća podvrsta (*V. austriaca* ssp. *dentata*) za floru Hrvatske. Morfološki se prvenstveno razlikuje od preostale dvije podvrste u tome što ima srednje listove cjelovite do narovašene, pilaste ili nazubljene, u najvećoj mjeri perasto rascijepljene dok preostale dvije podvrste imaju srednje listove perasto nazubljene do perasto ili dvostruko perasto nazubljene (Rojas-Andrés i Martínez-Ortega 2016). Dodana je u FCD na temelju nekolicine herbarijskih primjeraka (ZAGR 80713, ZAGR 80714, ZAGR 80860) koji su recentno sakupljeni u sastavu planinske travnjačke vegetacije na području Dinare i to na potezu

Jankovo brdo – Torlakova glava te Velika Duvjakuša – vrh Troglav u susjednoj Bosni i Hercegovini (ZAGR 80858). Prema Rojas-Andrés i Martínez-Ortega (2016) podvrsta *V. austriaca* ssp. *dentata* raste na području istočne i središnje Europe (Austrija, Češka, Njemačka, Mađarska, Poljska, Rumunjska i Slovačka), ali nije zabilježena u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Ovim je nalazima proširen areal podvrste i na područje Balkanskog poluotoka.

***Viola hymettia* Boiss et Heldr.**

Mjesto prvog objavljivanja: Diagn. Pl. Orient., ser. 2, 1: 57 (1854)

Sinonimi: *Viola kitaibeliana* f. *hymettia* (Boiss. et Heldr.) W. Becker, Beih. Bot. Centralbl. 26(2): 339 (1910); *V. tricolor* subvar. *hymettia* (Boiss. et Heldr.) Gams, Fl. Mitt.-Eur. 5: 601 (1926); *V. tricolor* var. *hymettia* (Boiss. et Heldr.) Boiss., Fl. Orient. 1: 466 (1867).

Nalazišta u Hrvatskoj: Dalmacija, šira okolica Vodica i Srime.

Ovo je novozabilježena vrsta ljubice u flori Hrvatske koja pripada taksonomski vrlo teškoj sekciji *Melanium* Ging., a vrlo lako se može zamijeniti sa sličnom i šire rasprostranjenom vrstom *V. kitaibeliana* Schult. Međutim, od nje se morfološki ipak razlikuje po obliku bočnih latica, koje su okruglaste i naglo se sužavaju pri bazi, te imaju kraće lapove za razliku od bočnih latica vrste *V. kitaibeliana* koje su izduženije i s paralelnim stranicama koje se ne sužavaju naglo pri bazi te imaju duže lapove. Osim toga cvjetovi vrste *V. hymettia* su veći (9 – 13 mm), a kod *V. kitaibeliana* su manji (4 – 8 mm) (Čičmir 2025b).

Nomenklature izmjene i preinake

Provedeno je cjelovito i temeljito usklađivanje naziva svih porodica u bazi podataka Flora Croatica s trenutno važećim nazivima porodica iz baze POWO (2025) koje se temelje na APG klasifikaciji. Osim toga, cijela je porodica *Crassulaceae* sa svim svojim predstavnicima nomenklaturno i bez iznimke usklađena s bazom POWO (2025).

***Armeria dalmatica* Beck**

Stenoendemičnu vrstu *Armeria dalmatica* opisao je Beck 1898. godine. Taksonomski status ove vrste različito je interpretiran u literaturi, što je dovelo do neusklađenosti stavova među botaničarima. Trenutno u bazi POWO (2025), kao i u većini dostupnih izvora, *A. dalmatica* nije prihvaćena kao zasebna vrsta, već se smatra sinonimom od *A. canescens* (Host) Boiss ili, kako je u FCD-u bilo do sada prihvaćeno, kao *A. canescens* ssp. *dalmatica*. Milivojević i sur. (2026) provode morfometrijsku analizu na populacijama vrste *A. dalmatica* i srodne vrste *A. canescens* koja je jasno pokazala da se ove dvije vrste morfološki razlikuju i to u najvažnijim dijagnostičkim osobinama, kao što su dužina omotača cvata, širina brakteje klasića, dužina cijevi čaške, dužina slobodnog dijela čaške i dužina zubaca. Osim toga, revidirani su podaci o rasprostranjenosti i ekologiji te je utvrđeno da je *A. dalmatica* halofilna, kao i halotolerantna vrsta koja raste samo na nekoliko lokaliteta u sjevernoj Dalmaciji, i kao što su otok Pag i okolica Nina u Ravnim Kotarima (Milivojević i sur. 2026). Na temelju svega navedenog provedena je u FCD-u nomenklatura preinaka i to na nivou vrste.

***Sabulina verna* (L.) Rchb. ssp. *insularis* (Trinajstić et Zi. Pavletić) F. Conti et Bogdanović, comb. nov.**

≡ *Minuartia verna* (L.) Hiern subsp. *insularis* Trinajstić et Zi. Pavletić, Suppl. Fl. Anal. Jugosl. 5: 6 (1978)

Endemična podvrsta, *Minuartia verna* subsp. *insularis* opisana je s otoka Sveca (Sv. Andrija) iz središnje Dalmacije (Trinajstić i Pavletić 1978), a kasnije su je Bogdanović i sur. (2008) zabilježili i na otoku Velika Palagruža. Prema protologu ovaj takson prepoznatljiv je po sivo-zelenim i krutim odebljalim listovima. Na proučavanom herbarijskom materijalu iz zbirke APP i ZAGR koji potječu s Palagruže i Sveca uočili smo da primjerci posjeduju do 6 mm dugačke lapove. Rod *Sabulina* je

ponovno uspostavljen nakon molekularnih studija (Dillenberger i Kadereit 2014), ali ova nomenklatura kombinacija još nije predložena u prijašnjim radovima (Dillenberger 2016, Nunvářová Kabátová i sur. 2019). Herbarijski primjerci koji su konzultirani: Croazia, Pelagosa, rupi, 18 June 1996, F. Conti s.n. (APP 46737); Croatia, Dalmatia, Velika Palagruža, on the rocks below lighthouse, 42° 23' 33.09" N, 16° 15' 28.61" E, 27 May 2016, S. Bogdanović & I. Ljubičić s.n. (ZAGR 42862).

Uklonjene vrste s nacionalnog popisa flore***Carex myosuroides* Vill.**

Uvidom u literaturne podatke te nakon provedene revizije herbarijskog materijala iz zbirke CNHM, ZA, ZAGR i ZAHO, za vrstu *Carex myosuroides* Vill. (= *Kobresia myosuroides* (Vill.) Fiori) nije bilo moguće pronaći ikakav materijal iz Hrvatske niti ju potvrditi u okviru mnogobrojnih terenskih istraživanja. Ovdje se radi o planinskoj vrsti koja je vezana za alpske i subalpske travnjake te iz gore navedenih razloga treba je ukloniti s nacionalnog popisa flore jer ne postoje čvrsti dokazi o njezinom prisustvu u hrvatskoj flori. Osim toga, niti Koopman (2022: 217) ne navodi ovu vrstu za Hrvatsku.

***Carduus chrysacanthus* Ten.**

Vrsta je uklonjena s nacionalnog popisa flore na temelju opravdane argumentacije koju iznose Conti i Bogdanović u Šegota i sur. (2025). Jednostavno, svi dosadašnji navodi ove vrste kao i herbarijski primjerci koje smo imali prilike vidjeti se odnose na druge vrste iz *Carduus nutans* grupe.

Zahvala

Zahvalio bih se kolegi Fabiju Contiju (Italija) za doprinos i komentar vezano za novu nomenklaturu kombinaciju koja se odnosi na svojtu *Sabulina verna* subsp. *insularis*.

Literatura

- Bogdanović, S., Boršić, I., Nikolić, T. (2008): *Minuartia verna* ssp. *insularis* (opaženje ID 3411). U: Nikolić, T., Bogdanović, S., Vuković, N., Šegota, V. (ur.) (2025): Flora Croatica Database. Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno matematički fakultet, Botanički zavod, Zagreb. <http://hirc.botanic.hr/fcd>. (pristupljeno 14. prosinca 2025.).
- Bogdanović, S., Temunović, M., Milanović, Đ., Čičmir, R. (2025): *Carex brevicollis* and *Gymnadenia* × *suaveolens*, two new plant taxa in the Croatian flora. U: Ljubešić, Z., Sandev, D., Koletić, N. (ur.): Book of abstracts, 8th Croatian Botanical Symposium, Osijek, Croatian Botanical Society, Zagreb, 32.
- Borovečki-Voska, Lj., Topić, J. (2024): Istraživanje flore i vegetacije Fruške lokve i okolnih travnjaka - finalno izvješće. Elaborat. Sesvete-Tuhelj.
- Conti, F., Stinca, A. (2023): *Anthyllis dalmatica* (Fabaceae), a New Endemic Species from Croatia. Systematic Botany 48: 435–446.
- Čičmir, R. (2025a): Newly found *Ophrys promontorii* O. Danesch et E. Danesch (Orchidaceae), in Croatia, appears to be subendemic trans-Adriatic species. Glasnik Hrvatskog botaničkog društva 13(1): 67–71.
- Čičmir, R. (2025b): Contribution to the knowledge of the genus *Viola* in Croatia. Glasnik Hrvatskog botaničkog društva 13(1): 41–60.
- Ćato, S., Bogdanović, S. (2025): Eleven new plant taxa in the Croatian flora. U: Ljubešić, Z., Sandev, D., Koletić, N. (ur.): Book of abstracts, 8th Croatian Botanical Symposium, Osijek, Croatian Botanical Society, Zagreb, 33.
- Ćato, S., Řepka, J., Řepka, R., Ljubičić, I., Buzjak, S., Bogdanović, S. (2025): Deset novih *Carex* hibrida (Cyperaceae) u hrvatskoj flori. U: Bosak, S., Gračan, R., Korać, P. (ur.): Zbornik sažetaka 15. Hrvatskog biološkog kongresa, Croatian Biological Society, Zagreb, 201–211.
- Dillenberger, M. S. (2016): Two new combinations in *Sabulina* (Caryophyllaceae). Schlechtendalia 30: 41–44.
- Dillenberger, M. S., Kadereit, J. W. (2014): Maximum polyphyly: Multiple origins and delimitation with plesiomorphic characters require a new circumscription of *Minuartia* (Caryophyllaceae). Taxon 63: 64–88.
- Dunkel, F. G. (2019): The *Ranunculus auricomus* L. complex (Ranunculaceae) in Slovenia. Stapfia 111: 33–91.
- Dunkel, F. G. (2024): The *Ranunculus auricomus* L. complex (Ranunculaceae) in Croatia. Stapfia 118: 1–68.
- Dunkel, F. G., Gregor, T., Paule, J. (2018): New diploid species in the *Ranunculus auricomus* complex (Ranunculaceae) from W and SE Europe. Willdenowia 48(2): 227–257.
- Hodač, L., Karbstein, K., Tomasello, S., Wäldchen, J., Bradican, J. P., Hörandl, E. (2023): Geometric Morphometric Versus Genomic Patterns in a Large Polyploid Plant Species Complex. Biology, 12(3): 418.
- Hong, De-Y. (2010): Peonies of the World. Taxonomy and phytogeography. Royal Botanic Gardens, Kew, London.
- Hörandl, E., Gutermann, W. (1995): Die Bearbeitung der *Ranunculus auricomus*-Gruppe für die „Flora von Österreich“ – ein Werkstattbericht. Flora Austriaca Novitates 2: 12–27.
- Hruševar, D., Vladović, D., Vlahović, D., Mitić, B. (2021): *Rosa multiflora* Thunb. - A new alien shrub and possible noxious weed in Croatia. U: Jelaska, S. D. (ur.): Book of Abstracts of the 4th Croatian Symposium on Invasive Species with International Participation. Hrvatsko ekološko društvo, Zagreb, 70.
- Jeričević, M., Jeričević, N. (2024): Orhideje na otoku Korčuli. Adriatica - društvo za istraživanje i očuvanje prirodnoslovne raznolikosti Mediterana, Korčula.
- Karbstein, K., Tomasello, S., Hodač, L., Dunkel, F. G., Daubert, M., Hörandl, E. (2020): Phylogenomics supported by geometric morphometrics reveals delimitation of sexual species within the polyploid apomictic *Ranunculus auricomus* complex (Ranunculaceae). Taxon 69(6): 1191–1220.

- Karbstein, K., Tomasello, S., Hodač, L., Wagner, N., Marinček, P., Barke, B. H., Paetzold, C., Hörandl, E. (2022): Untying Gordian knots: unravelling reticulate polyploid plant evolution by genomic data using the large *Ranunculus auricomus* species complex. *New Phytologist* 235(5): 2081–2098.
- Koopman, J. (2022): *Carex Europaea*, vol. 1, 3rd ed. Margraf Publishers, Weikersheim.
- Koopman, J., Więclaw, H., Bogdanović, S., Denchev, T. T. (2025): *Carex distachya* (Cyperaceae) with both subspecies in Europe. *Acta Botanica Croatica* 84(1): 101–104.
- Koopman, J., Więclaw, H., Kocjan, J. M., Bogdanović, S. (2026): Notes on rare and newly found *Carex* taxa (Cyperaceae) in Croatia. *Acta Botanica Croatica* 85(1). <https://doi.org/10.37427/botcro-2026-006>
- Mifsud, S., Mifsud, O. (2018): A revision of *Allium* subsect. *Allium* (Amaryllidaceae) for the Maltese Islands. *Flora Mediterranea* 28: 27–51.
- Milivojević, L., Tomović, G., Đurović, S. Z., Bogdanović, S., Niketić, M., Buzurović, U. (2026): A morphometric reassessment of *Armeria dalmatica* (Plumbaginaceae) from Dalmatia, Croatia. *Comprehensive Plant Biology* 50(1): 11–24.
- Nikolić, T., Bogdanović, S., Vuković, N., Šegota, V. (ur.) (2025): Flora Croatica Database, Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno matematički fakultet, Botanički zavod, Zagreb. <https://hirc.botanic.hr/fcd/> (pristupljeno 20. prosinca 2025.).
- Nunvářová Kabátová, K., Kolář, F., Jarolímová, V., Krak, K., Chrtek, J. (2019): Does geography, evolutionary history or ecology drive ploidy and genome size variation in the *Minuartia verna* group (Caryophyllaceae) across Europe? *Plant Systematic and Evolution* 305: 1019–1040.
- POWO (2025): Plants of the World Online. Facilitated by the Royal Botanic Gardens, Kew. <http://www.plantsoftheworldonline.org/> (pristupljeno 20. prosinca 2025.).
- Raab-Straube, E. von, Raus, Th. (ur.) (2020): Euro+Med-Checklist Notulae, 12 [Notulae ad floram euro-mediterraneam pertinentes No. 41]. *Willdenowia* 50: 305–341.
- Rojas-Andrés, B. M., Martínez-Ortega, M. M. (2016): Taxonomic revision of *Veronica* subsection *Pentasepalae* (*Veronica*, Plantaginaceae sensu APG III). *Phytotaxa* 285(1): 1–100.
- Šegota, V., Gligora Udovič, M., Levkov, Z., Bogdanović, S., Rimac, A., Alegro, A., Šušnjara, M., Doboš, M., Temunović, M., Žutinić, P., Budinski, I., Conti, F., Dorić, V., Kulaš, A., Bučar, M., Cindrić, M., Engelen, A., Ilić, B., Jeričević, M., Maslač Mikulec, M., Šabanović, E., Vuković, N., Borovečki-Voska, Lj., Čato, S., Četković, I., Hudina, T., Huška, D., Jantol, N., Jeričević, N., Limić, I., Loos, U., Klarić, M., Kovačević, M., Rogošić, M., Škunca, L., Tkalčec, Z., Jurina, D., StengerKovács, C. (2025): New findings of rare and under-recorded vascular plants, bryophytes, lichens, fungi and algae in Croatia and neighbouring countries – 2. *Glasnik Hrvatskog botaničkog društva* 13(1): 72–109.
- Trinajstić, I., Pavletić, Zi. (1978): *Taxa nova et combinationes novae in flora Jugoslaviae*. U: Trinajstić, I. (ur.): *Supplementum ad Floram Analyticam Jugoslaviae*, Vol. 5. Editio Universitatis Zagrabiensis – Liber, Zagreb, 6.